

SPIS TREŚCI

TOM II część 1

Wykaz skrótów	17
Przedmowa	21
Rozdział I. Zasady prawa medycznego. Podstawy i przesłanki legalności czynności medycznych	25
1. Wprowadzenie	32
2. Podstawowe zasady ochrony zdrowia i działalności medycznej	34
2.1. Uwagi wprowadzające	34
2.2. Zasady ochrony zdrowia	35
2.2.1. Uwagi ogólne	35
2.2.2. Zasada ochrony zdrowia publicznego	36
2.2.3. Zasada ubezpieczenia zdrowotnego	36
2.2.4. Zasada zaopatrzenia zdrowotnego	37
2.3. Systemowe zasady działalności medycznej	38
2.3.1. Uwagi wprowadzające	38
2.3.2. Zasady nieszkodzenia i dobroczynności	39
2.3.2.1. Pojęcie ogólne	39
2.3.2.2. Użyteczność. Ważenie „dobra” i „zła”	41
2.3.2.3. Kryterium właściwej opieki	42
2.3.2.4. Wiedza i umiejętności	43
2.3.2.5. Leczenie nieobowiązkowe	43
2.3.2.6. Obowiązek niesienia pomocy	45
2.3.2.7. Zakres obowiązku pomocy	46
2.3.2.8. Zasada dobroczynności a paternalizm	48
2.3.3. Zasada szacunku dla autonomii	49
2.3.3.1. Pojęcie	49
2.3.3.2. Zasada szacunku dla autonomii a paternalizm	52
2.3.3.3. Aspekt negatywny i pozytywny	54
2.3.3.4. Aktywne wspieranie	54
2.3.3.5. Zgoda na leczenie jako główny przejaw autonomii	55
2.3.3.6. Informacja a autonomia	58
2.3.3.7. Modele informowania	59
2.3.3.8. Ustawowe gwarancje zapobiegające naruszeniom autonomii	63

2.3.4.	Zasada poszanowania prywatności	64
2.3.4.1.	Pojęcie	64
2.3.4.2.	Prywatność a autonomia	65
2.3.4.3.	Szczegółowe konotacje prywatności	66
2.3.5.	Zasada sprawiedliwości	69
2.3.5.1.	Pojęcie	69
2.3.5.2.	Sprawiedliwość formalna i materialna	69
2.3.5.3.	Równy dostęp do leczenia	70
2.3.6.	Podsumowanie	71
2.4.	Zasady prawa medycznego zawarte w ustawach	72
2.4.1.	Uwagi ogólne	72
2.4.2.	Zasada poufności relacji	72
2.4.3.	Zasada leczenia tylko sprawdzonymi metodami	73
2.4.4.	Zasada osobistego podejmowania decyzji zdrowotnych	76
2.4.5.	Zasada wszechstronnego informowania pacjenta	77
2.4.6.	Zasada ochrony pacjenta jako strony słabszej	79
2.4.6.1.	Potrzeba zdrowotna jako stan nadzwyczajny	79
2.4.6.2.	Wyodrębnienie praw pacjenta	80
2.4.6.3.	Subiektywizacja ochrony. Model pacjenta jako osoby szczególnie wrażliwej	81
3.	Typologia czynności medycznych	83
3.1.	Wprowadzenie	83
3.2.	Terminologia. Działanie medyczne	84
3.3.	„Czynność” a „zabieg”	84
3.4.	Wykonywanie zawodu lekarza (czynności zawodowe)	89
3.5.	Świadczenie zdrowotne	93
3.6.	Czynność lecznicza i jej cel. Zagadnienie celu w prawie medycznym	97
3.7.	Czynności nielecnicze – uwagi ogólne	124
4.	Pierwotna bądź wtórna legalność czynności leczniczych	132
4.1.	Spór o „naturę legalności” czynności leczniczych	132
4.2.	Koncepcja pierwotnej legalności czynności leczniczych	133
4.3.	Podjęcie kontratypowe	158
5.	Dobra prawne pacjenta i ich ochrona. Zarys problematyki	168
5.1.	Prawa pacjenta jako dobra osobiste	168
5.2.	Odpowiedzialność za zdarzenie medyczne	170
5.3.	Zbiorowe prawa pacjentów	172
5.4.	Odwołanie od decyzji lekarskiej	173
5.5.	Sądowa kontrola nad przymusowym leczeniem zamkniętym	174
5.6.	Odpowiedzialność represyjna	175
6.	Mieszany charakter prawny relacji między pacjentem a podmiotem leczniczym. Stosunek opieki medycznej	179
6.1.	Tło systemowe	179
6.2.	Opieka medyczna a prawo cywilne	180
6.3.	Zgoda pacjenta jako samodzielna instytucja prawa medycznego	187
6.4.	Stosunek opieki	189
6.5.	Analiza interesów stron	191
6.6.	Cechy stosunku opieki medycznej	200

6.7. Pozasystemowe klauzule generalne	205
6.8. Autonomizacja	208
6.9. Interdyscyplinarność	209
Rozdział II. Tajemnica medyczna	211
1. Koncepcje uzasadniające obowiązek przestrzegania tajemnicy medycznej	213
1.1. Wprowadzenie	213
1.2. Koncepcja konwencjonalistyczna	213
1.3. Koncepcja obowiązku wierności w stosunkach wzajemnych	214
1.4. Koncepcja ochrony prywatności	215
2. Rozwój unormowań etyczno-deontologicznych i prawnych dotyczących tajemnicy medycznej. Źródła obowiązku zachowania dyskrecji medycznej	219
2.1. Akty etyczno-deontologiczne	219
2.2. Akty prawne	222
3. Podmiotowy zakres tajemnicy medycznej	227
4. Przedmiotowy zakres tajemnicy medycznej	233
5. Zachowanie tajemnicy medycznej po śmierci pacjenta	237
6. Dyspensy od zachowania tajemnicy medycznej	243
6.1. Wprowadzenie	243
6.2. Ogólne dyspensy od obowiązku zachowania tajemnicy medycznej	244
6.2.1. Przypadki uzasadnione interesem pacjenta	244
6.2.1.1. Ujawnienie tajemnicy medycznej za zgodą pacjenta (przedstawiciela ustawowego)	244
6.2.1.2. Ujawnienie tajemnicy medycznej, gdy jej zachowanie może zagrażać zdrowiu lub życiu pacjenta	250
6.2.1.3. Przekazanie informacji innym podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych	252
6.2.2. Przypadki uzasadnione interesem osób trzecich lub interesem publicznym	253
6.2.2.1. Ujawnienie tajemnicy medycznej w celu ochrony zdrowia lub życia osób trzecich	253
6.2.2.2. Dyspensy wynikające z odrębnych ustaw	259
6.3. Szczególne przypadki legalnego ujawnienia tajemnicy medycznej wynikające z przepisów korporacyjnych	262
6.3.1. Udostępnienie informacji podmiotowi zlecającemu badanie	262
6.3.2. Przekazanie informacji o pacjencie lekarzowi sądowemu	263
6.3.3. Ujawnienie informacji dla celów dydaktyczno-naukowych	264
7. Podsumowanie	265
Rozdział III. Standardy wykonywania zawodu lekarza	267
1. Wprowadzenie	270
2. Kryterium stanu wiedzy	271
2.1. Uwagi ogólne	271
2.2. Wskazania i przeciwwskazania medyczne	272
2.3. Aktualność wskazań	277
2.4. Tworzenie i zmiana wskazań	279
2.5. Konkluzje	280

3.	Kryterium należytej staranności	281
3.1.	Pojęcie	281
3.2.	Reguły staranności (ostrożności)	282
3.3.	Staranność a rezultat w leczeniu	284
3.4.	Rezultat negatywny	288
3.5.	Staranność należyta a podwyższona	292
3.6.	Staranność a niekorzystne skutki przypadkowe (powikłania)	296
3.7.	Źródła zasad ostrożności	298
3.8.	Rekomendacje profesjonalne i standardy <i>ex lege</i>	303
4.	Kryterium dostępności	309
4.1.	Uwagi ogólne	309
4.2.	Niedostępność	310
4.3.	Obowiązki w okolicznościach nadzwyczajnych	315
5.	Podsumowanie	317
6.	Zasady etyki	319
6.1.	Podstawy odesłania normatywnego	319
6.2.	Etyka lekarska a prawo	320
6.3.	Podsumowanie	327
Rozdział IV. Prawa pacjenta		330
1.	Idea praw pacjenta	333
2.	Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – uwagi ogólne	336
3.	Pojęcie pacjenta	341
4.	Katalog praw pacjenta	342
4.1.	Typologia praw pacjenta	342
4.2.	Bezpieczeństwo pacjenta. Należyta jakość świadczeń	343
4.2.1.	Prawo pacjenta do uzyskania świadczenia zdrowotnego	343
4.2.2.	Prawo do świadczenia zdrowotnego odpowiedniej jakości	345
4.2.3.	„Prawo” do żądania opinii innego lekarza lub zwołania konsylium ...	349
4.2.4.	Prawo do leczenia bólu	351
4.2.5.	Prawo do rzetelnej kolejki	353
4.2.6.	Autonomia pacjenta. Zgoda i informacja	359
4.2.6.1.	Pojęcie autonomii	359
4.2.6.1.1.	Wprowadzenie	359
4.2.6.1.2.	Autonomia decyzji i działania	363
4.2.6.1.3.	Autonomia w alternatywnych koncepcjach świadomej zgody	371
4.2.6.2.	Zgoda i informacja w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – uwagi wstępne	374
4.2.6.3.	Ogólne prawo do informacji o własnym stanie zdrowia	377
4.2.6.4.	Prawo do informacji standardowej i zindywidualizowanej ...	378
4.2.6.5.	Ograniczone „prawo” małoletniego do informacji	384
4.2.6.6.	Kompetencja do wyłączenia przywileju terapeutycznego ...	386
4.2.6.7.	Możliwość zrzeczenia się informacji	388
4.2.6.8.	Prawo do „przedstawienia swojego zdania”	391
4.2.6.9.	Prawo do informacji o zamiarze przerwania leczenia	393
4.2.6.10.	Prawo do informacji o prawach pacjenta	395

4.2.6.11. Prawo do informacji o rodzaju i zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych	395
4.2.6.12. Zgoda pacjenta – uwagi wprowadzające	396
4.2.6.13. Kategoryzacja pacjentów i ich uprawnień decyzyjnych	399
4.2.7. Prywatność i godność pacjenta	427
4.2.7.1. Uwagi ogólne	427
4.2.7.2. „Prawo do tajemnicy informacji”	427
4.2.7.3. Prawo do poszanowania intymności i godności	431
4.2.7.4. Prawo do umierania w spokoju i godności	435
4.2.7.5. Prawa pacjenta w zakresie kontaktów z innymi osobami	436
4.2.8. Inne prawa pacjenta	437
4.2.8.1. Prawa pacjenta związane z dokumentacją medyczną	437
4.2.8.2. Prawo do korzystania z depozytu	439
4.2.8.3. „Prawo” do zgłaszania działań niepożądanych produktów leczniczych	440
4.2.8.4. Prawo do sprzeciwu wobec opinii lub orzeczenia lekarskiego	443
5. Podsumowanie	446

Rozdział V. Zgoda pacjenta jako przesłanka legalności udzielenia świadczenia zdrowotnego .....

1. Uwagi ogólne	448
2. Wyrażenie i forma zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego	459
3. Charakter prawny zgody medycznej	471
4. Postępowanie z pacjentami niemogącymi (prawnie lub faktycznie) udzielić zgody ..	476
4.1. Uwagi ogólne	476
4.2. Niezdolność do świadomego wyrażenia zgody	486
4.3. Dostateczne rozeznanie	505
4.4. Przedstawiciel ustawowy pacjenta	510
4.5. Opiekun faktyczny	515
4.6. Wiek pacjenta	520
4.6.1. Wprowadzenie	520
4.6.2. Pacjent małoletni poniżej 16. roku życia	527
4.6.2.1. Małoletni pacjent przed ukończeniem 16. roku życia	532
4.6.2.2. Małoletni pacjent po ukończeniu 16. roku życia	538
4.7. Pacjent ubezwłasnowolniony całkowicie	540
4.8. Pacjent ubezwłasnowolniony częściowo	545
4.9. Pacjent dotknięty chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym	551
5. Odmowa zgody, sprzeciw, niewyrażenie zgody	553
5.1. Odmowa zgody pacjenta	553
5.2. Sprzeciw pacjenta wobec udzielenia świadczenia zdrowotnego	557
5.3. Niewyrażenie zgody przez przedstawiciela ustawowego pacjenta	563

Rozdział VI. Lekarski obowiązek udzielenia pomocy a sytuacje kolizyjne w prawie medycznym .....

1. Kolizja obowiązków	577
2. Kolizja obowiązków lekarskich i praw pacjenta	583
2.1. Uwagi ogólne – mechanizm regulacji	583

2.2.	Obowiązek udzielenia pomocy i odstąpienie od leczenia	584
2.2.1.	Przesłanki	584
2.2.2.	Wyjątki od obowiązku w sytuacjach niecierpiących zwłoki	598
2.2.3.	Niepodjęcie lub odstąpienie od leczenia	604
2.2.3.1.	Poważne powody	609
2.2.3.2.	Gwarancje ochronne dla pacjenta	611
2.2.3.2.1.	Obowiązek dostatecznie wczesnego uprzedzenia ..	611
2.2.3.2.2.	Obowiązek efektywnego przekierowania	612
2.2.3.2.3.	Obowiązek uzasadnienia i odnotowania w dokumentacji	614
2.3.	Ratowanie pacjentów niekompetentnych	615
2.3.1.	Przesłanki	615
2.3.2.	Obowiązki gwarancyjne	619
2.4.	Rozszerzenie pola zabiegowego	620
2.4.1.	Pojęcie rozszerzenia pola zabiegowego	620
2.4.2.	Przesłanka poważnego niebezpieczeństwa	622
2.4.3.	Niemożność niezwłocznego uzyskania zgody	625
2.4.4.	Zasada minimalizacji	627
2.4.5.	Zgoda „domniemana”	628
2.4.6.	Gwarancje dla pacjenta	632
2.4.6.1.	Obowiązek skonsultowania zamierzonej zmiany z drugim lekarzem	632
2.4.6.2.	Odnotowanie w dokumentacji medycznej	633
2.4.6.3.	Obowiązek informacyjny	633
2.4.6.4.	Podsumowanie	634
2.5.	Klauzula sumienia	635
2.5.1.	Istota klauzuli sumienia	635
2.5.2.	Klauzula sumienia w międzynarodowych standardach prawnych i profesjonalnych	638
2.5.3.	Klauzula sumienia w prawie polskim	646
2.5.3.1.	Regulacja klauzuli sumienia	646
2.5.3.2.	Spór wokół lekarskiej klauzuli sumienia	649
2.5.3.2.1.	Wprowadzenie	649
2.5.3.2.2.	Klauzula limitacyjna czy gwarancja wolności sumienia	651
2.5.3.2.3.	Świadczenia zdrowotne objęte zakresem klauzuli ..	654
2.5.3.2.4.	Obowiązek wykonania świadczenia w „innych przypadkach niecierpiących zwłoki”	658
2.5.3.2.5.	Obowiązek wskazania realnej możliwości uzyskania świadczenia	662
2.5.3.2.6.	Obowiązek odnotowania i uzasadnienia odmowy	666
2.5.3.2.7.	Obowiązek uprzedniego powiadomienia przełożonego	668
2.5.4.	Uwagi <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	670
2.6.	Przywilej terapeutyczny	675
2.6.1.	Pojęcie	675

2.6.2. Rokowanie niepomysłne	677
2.6.3. Subiektywne przekonanie na temat dobra pacjenta	678
2.6.4. Zasada minimalizacji: wyjątkowość sytuacji i ograniczenie informacyjne	680
2.6.5. Gwarancje dla pacjenta	685
2.6.5.1. Przekazanie pełnej informacji osobie zaufanej	685
2.6.5.2. Żądanie przez pacjenta informacji pełnej	690
2.6.6. Podsumowanie	691
2.7. Prawo pracowników medycznych do strajku	693
Rozdział VII. Postępowanie przymusowe	703
1. Pojęcie przymusu w medycynie – wprowadzenie	711
2. Przymus przeciwepidemiczny	712
2.1. Przymusowe leczenie chorób zakaźnych	712
2.1.1. Wprowadzenie	712
2.1.2. Ewolucja rozwiązań prawnych	713
2.1.3. Rozwiązania prawne przyjęte w obowiązujących przepisach	719
2.1.3.1. Uwagi wstępne	719
2.1.3.2. Przymusowe badania sanitarno-epidemiologiczne	721
2.1.3.3. Hospitalizacja i leczenie ambulatoryjne	723
2.1.3.4. Kwarantanna i nadzór epidemiologiczny	728
2.1.3.5. Przymus bezpośredni przeciwepidemiczny	730
2.1.3.6. Stan zagrożenia epidemicznego i stan epidemii. Obowiązki w stanie klęski żywiołowej lub katastrofy	734
2.2. Szczepienia ochronne	740
2.2.1. Podstawa prawna	740
2.2.2. Badanie kwalifikacyjne	743
2.2.3. Uchylenie się od szczepień	744
2.2.4. Szczepienia a piecza rodzicielska	746
2.2.5. Bilans korzyści i ryzyka	748
2.2.6. Zgoda na szczepienie obowiązkowe dziecka	751
2.2.7. Obowiązki lekarskie	754
2.2.8. Sankcje pośrednie	755
3. Badanie na obecność alkoholu we krwi, w moczu i wydychanym powietrzu	757
3.1. Uwagi wprowadzające	757
3.2. Pobieranie krwi do badań na zasadach Kodeksu postępowania karnego	759
3.3. Przymusowe badanie wydychanego powietrza i pobieranie krwi na gruncie Prawa o ruchu drogowym	765
3.4. Przymusowe pobieranie krwi na gruncie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	767
3.5. Odpowiedzialność karna osoby pobierającej krew do badań	770
4. Przymusowe badanie oskarżonego w postępowaniu karnym	773
4.1. Uwagi wprowadzające	773
4.2. Rodzaje badań	775
4.3. Przymusowe wyegzekwowanie obowiązku poddania się badaniom	782
5. Przymus leczenia osób uzależnionych od alkoholu	787
5.1. Zjawisko uzależnienia	787

5.2. Leczenie uzależnień i przymus leczenia – uwagi wprowadzające	790
5.3. Przesłanki przymusowego leczenia	798
5.4. Przymus leczenia – procedura i wykonanie	802
5.5. Podsumowanie	804
6. Izby wytrzeźwień	805
6.1. Wprowadzenie	805
6.2. Doprowadzenie i przyjęcie do izby	807
6.3. Leczenie na terenie izby (w tym czynności przymusowe)	810
6.4. Przymus bezpośredni	812
6.5. Bezpieczeństwo	813
6.6. Zwolnienie z izby wytrzeźwień	813
6.7. Sądowa kontrola legalności doprowadzenia	814
6.8. Podsumowanie	814
7. Przymusowe leczenie w ramach środków zabezpieczających	815
7.1. Wprowadzenie	815
7.2. Ogólne przesłanki stosowania środków zabezpieczających	817
7.3. Przymusowe leczenie w ramach środków zabezpieczających sprawców uzależnionych od alkoholu, środka odurzającego lub innego podobnie działającego środka	822
7.3.1. Ewolucja rozwiązań prawnych	822
7.3.2. Przesłanki szczególne orzeczenia środka w postaci terapii uzależnień	825
7.3.3. Wykonanie środka zabezpieczającego stosowanego wobec osób uzależnionych	829
7.3.4. Uchylenie środka w postaci terapii uzależnień	833
7.3.5. Środki przymusu pośredniego stosowane wobec osób uzależnionych	835
7.4. Środek zabezpieczający polegający na umieszczeniu w zakładzie psychiatrycznym (tzw. internacja psychiatryczna)	838
7.4.1. Ewolucja rozwiązań	838
7.4.2. Przesłanki szczególne internacji psychiatrycznej	841
7.4.3. Wykonanie środka	848
8. Przymusowe badania i leczenie osób osadzonych	853
8.1. Wprowadzenie. Ewolucja rozwiązań prawnych	853
8.2. Prawo osadzonego do świadczeń zdrowotnych i jego ograniczenia	857
8.3. Przymusowe badanie psychiatryczno-psychologiczne	862
8.4. Przymusowe leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych	865
8.5. Przymusowe wykonanie zabiegu ratującego życie	869
8.6. Przymusowe leczenie osadzonych stosujących głodówki	872
8.7. Obciążenie kosztami leczenia	875
9. Przymus psychiatryczny	877
9.1. Uwagi wprowadzające	877
9.2. Przymusowe badania psychiatryczne	878
9.3. Przymus bezpośredni	884
9.4. Przymusowe przyjęcie do szpitala psychiatrycznego lub domu pomocy społecznej	889
9.5. Leczenie przymusowe	896
9.6. Wypisanie ze szpitala psychiatrycznego osoby przebywającej tam bez jej zgody	898

10. Potrzeba użycia przymusu w przypadkach granicznych	900
10.1. Wstęp	900
10.2. Zaburzenia pozabiegowe	901
10.3. Przełamywanie oporu pacjentów niekompetentnych	909
10.4. Ratowanie samobójców	914
10.5. Leczenie na granicy prawa: anoreksja i inne zaburzenia odżywiania	917
Rozdział VIII. Dokumentacja medyczna	929
1. Pojęcie i rodzaje dokumentacji medycznej	935
1.1. Dokument medyczny	935
1.2. Dokumentacja medyczna – ustawowe i doktrynalne próby ujęcia desygnatu ..	940
1.3. Kategorie dokumentacji medycznej	948
1.4. Znaczenie dokumentacji medycznej	956
2. Zasady przetwarzania dokumentacji medycznej	963
2.1. Uwagi systemowe i terminologiczne	963
2.2. Sporządzanie i utrwalenie dokumentacji medycznej. Prawa podmiotu danych	971
2.3. Udostępnianie dokumentacji medycznej	983
2.3.1. Prawo do dokumentacji medycznej	983
2.3.2. Dostęp do dokumentacji medycznej pacjenta, przedstawiciela ustawowego pacjenta oraz osób przez nich upoważnionych	993
2.3.3. Dostęp do dokumentacji medycznej innych podmiotów prawa	1008
2.3.4. Sposób udostępnienia dokumentacji medycznej	1027
2.4. Przechowywanie, archiwizacja i niszczenie dokumentacji medycznej	1034
3. Uwagi podsumowujące	1041
Skorowidz	1045

TOM II część 2 (skrócony spis)

Wykaz skrótów	17
Rozdział IX. Szczególne dziedziny prawa medycznego	21
Wstęp	21
1. Transplantacja	23
2. Eksperyment medyczny	64
3. Prawo wobec rozwoju genetyki	113
4. Biobanki	124
5. Medycyna na odległość (telemedycyna)	147
6. Ochrona zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz praw z nim związanych ..	160
7. Prawo wobec medycyny końca życia	571
8. Stwierdzanie zgonu i postępowanie ze zwłokami	764
9. Czynności kosmetyczne (estetyczne)	776
10. Indywidualne preferencje pacjenta a celowość leczenia	824
Skorowidz	845